

Міністерство освіти і науки України  
Національний технічний університет  
«Дніпровська політехніка»

Кафедра філософії і педагогіки

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Шабанова Ю.О. \_\_\_\_\_

«\_31»\_серпня 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«Педагогічна антропологія»**

Галузь знань .....	01 Освіта
Спеціальність .....	011 – Освітні, педагогічні науки
Освітній рівень.....	магістр
Освітня програма .....	Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація .....	
Статус .....	вибіркова
Загальний обсяг .....	4 кредита ECTS ( 120 годин)
Форма підсумкового контролю .....	залік
Термін викладання .....	2 семестр
Мова викладання .....	українська

Викладачі: проф.. Осипов А.О.

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис, ПШБ, дата) «\_\_» 20\_\_ р.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис, ПШБ, дата) «\_\_» 20\_\_ р.

Дніпро  
НТУ «ДП»  
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна антропологія» для магістрів спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. філос. і пед. – Д. : НТУ «ДП», 2020. – 19 с.  
Розробник – Осипов А.О.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в пригоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (протокол № 1 від 31.08.2020).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № 1 від 31.08.2020).

## ЗМІСТ

1. Мета навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані дисциплінарні результати навчання.....	4
3. Базові дисципліни.....	4
4. Обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять.....	5
5. Програма дисципліни за видами навчальних занять.....	5
6. Оцінювання результатів навчання.....	9
6.1 Шкали.....	9
6.2 Засоби і процедури.....	10
6.3 Критерії.....	11
7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення.....	14
8. Рекомендовані джерела інформації.....	14

## 1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 011м «Освітні, педагогічні науки» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу.

**Мета дисципліни** ознайомлення магістрантів з базовими концептами педагогічної антропології та їх інтерпретацією в класичній і постнекласичній філософії.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

## 2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
шифр ДРН	зміст
ДРН 1	Розуміти філософські підвалини різноманітних концепцій у педагогічній антропології.
ДРН 2	Мати обізнаність щодо основних напрямів, тенденцій розвитку сучасних концепцій педагогічної антропології.
ДРН 3	Уміти застосовувати набуті знання у власній науково-педагогічній практиці.

## 3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	80	22	58				
практичні	40	22	18	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-				
РАЗОМ	120	44	76				

## 4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<b>ЛЕКЦІЇ</b>	<b>80</b>
ДРН 1	<b>1 Філософська антропологія і педагогічна антропологія.</b> Філософська антропологія як вчення про сутність людини в усіх аспектах її буття. Усвідомлення суперечливої природи людини та цілі педагогічної антропології. Сутність людини – це шлях творчості, самопожертви та самосвідомості. Це результат вільного вибору людини. Особистість – це ступінь втіленості в окремій людині сутності людини. Особистість як окрема людина, яка характеризується	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p>цілісністю й усвідомленістю своїх проявів. Особистість у філософії, соціології, загальній психології, соціальній психології. Типи особистості: політичний, естетичний, соціальний, економічний, релігійний, теоретичний. Тип особистості у педагогічній антропології.</p> <p>Філософська антропология виступає, свого роду, основоположною дисципліною, яка формує для педагогічної теорії цілі та напрямки в дослідженні людини. Педагогічна антропология покликана зберегти об'єктивне ставлення до людини, охоплюючи максимальну варіативність та багатоаспектність її проявів. При цьому педагогічна антропология враховує не тільки особливості людини, що виховується та навчається, а й суб'єктивні фактори обох учасників педагогічного процесу.</p>	
ДРН 1	<p><b>2 Історичний розвиток уявлень про природу людини.</b></p> <p>Розуміння природи людини у культурах Стародавнього Сходу: злиття з Абсолютом (Дао, тотожність Атмана і Брахмана). Космоцентризм у давньогрецькій цивілізації: Людина як мікрокосмос в античній культурі; Людина – «міра усіх речей».</p> <p>Теоцентризм епохи середньовіччя. Людина як духовна істота, спрямована на потойбічний світ. Августин Блаженний – формування традиції релігійної антропології. Душа людини за своєю природою християнка. Поняття гріховності людини та шлях духовного вдосконалення.</p> <p>Антропоцентризм епохи Відродження. Здатність людини до самотворчості й подолання своєї обмеженості на шляху до реалізації своєї свободи. Багатогранність людської природи. Відповідальність людини за свій вибір. Епоха Реформації: ідея активності людини, її богообраності. У праці людина в змозі виявити свою дійсність сутність.</p> <p>Культ розуму в епоху Просвітництва. Лише спираючись на розум людина в змозі реалізувати свої природні права. Відчуження людини від своєї праці та від самої себе в епоху розвитку капіталізму. Людина як сукупність соціальних відносин. Людина – не ціль, а засіб.</p> <p>Онтологічний поворот у філософії ХХ століття. Філософська антропология (М. Шелер) про духовну сутність людини. Ідея екзистенціалізму про примат існування людини над її сутністю. Унікальність і неповторність людського існування. Психоаналіз про багаторівневість психіки людини. Несвідоме як фактор невичерпності й досягнення цілісності особистості. Роль духовних практик у вдосконаленні природних якостей людини.</p>	10
ДРН 1 ДРН 2	<p><b>3 Педагогічна антропология: сутність, генеза та принципи</b></p> <p>I. Кант про важливість і потрібність педагогічної антропології для формування й вдосконалення людей за допомогою виховання, навчання і освіти. Моральний закон як передумова виникнення педагогічної антропології. Виникнення</p>	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p>педагогічної антропології на стику філософії, етики та педагогіки.</p> <p>Зміст педагогічної антропології обумовлено потребою в створенні цілісного і всебічного погляду на виховання людини. Специфіку педагогічної антропології ми бачимо в її відповіді на питання: чому і для чого людина вихована, яке значення мають для неї і для її майбутнього фізичний, психологічний, розумовий і моральний стан.</p> <p>Предметом дослідження педагогічної антропології є людина з точки зору її самоздійснення і вдосконалення під впливом виховання і освіти. Виховання формує цілісну особистість, здатну відповідати за те, що відбувається в світі. Характер предмета і методу педагогічно-антропологічного дослідження визначаються виходячи з установок філософської антропології, представлених в концепціях зарубіжних антропологів М. Шелера, Г. Плеснера, Н. Гартмана, Е. Ротхакаер, К. Ясперса та ін.</p>	
ДРН 1 ДРН 2	<p><b>4 Принципи педагогічної антропології.</b></p> <p>Людиноцентризм – антропологічний принцип, який спирається на поняття "людина" в якості вихідної категорії всіх інших категорій і понять, що описують і поглиблюють розуміння сутності людини, в сучасній освіті.</p> <p>Цілісність, унікальність людини в цілому й неповторність та самодостатність кожної індивідуальності. Орієнтація на духовний розвиток особистості, само трансформацію усіх рівнів антропо-буття.</p> <p>Необхідність розглядати процес виховання як модус (спосіб, вид) буття людини, а поняття "виховання" - як онтологічну категорію. Онтологічний поворот у філософії початку ХХ століття заклав підвалини для розуміння єдності змісту освіти, засобів його імплементації у екзистенційний дискурс буття людини.</p> <p>Педагогічний процес, як і життєдіяльність особистості у цілому, акумулює у собі єдність загального, особливого і одиничного, що втілюється на усіх рівнях антропо-буття: тілесному, емоційному, раціональному, ціннісному тощо. Завдяки цьому має місце осмислення сутності виховання як взаємодії загальнолюдського, конкретно-історичного і національного компонентів культури.</p> <p>Визнання дитинства як визначального періоду, який формує базові антропологічні чинники гармонійного розвитку особистості, першопричини всього подальшого розгортання життєвих якостей людини.</p> <p>Визнання здібності людини до самовиховання й самопізнання, що передбачає пріоритет ініціативи виховання у виборі способів життєдіяльності як способів самореалізації. Останнє передбачає креативність, використання відповідних педагогічних форм і методів для творчої самореалізації</p>	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p>вихованця й дозволяє запобігати авторитаризму в педагогіці. Можливість вільної діалогічної самореалізації в спілкуванні з вихователем, світом культури, з самим собою (маевтика), що сприяє формуванню свободи самовираження і самостановлення особистості в процесі освіти і виховання. Пріоритет розуміння і пояснення проявів життя вихованця перед пізнанням і описом; визнання розуміння і взаєморозуміння в якості необхідної і достатньої умови ефективності будь-яких педагогічних методів, форм і засобів, виступають важливим фактором формування гуманної педагогіки й чинником розвитку гуманітарного пізнання.</p>	
ДРН 1 ДРН 2	<p><b>5 Гуманізм як визначальний принцип педагогічної антропології</b></p> <p>Гуманістичним модусом буття людини є її здатність до вільного, самостійного та незалежного будівництва своєї долі й гармонійних відносин зі світом, реалізації справжнього життєвого призначення. Шлях до досягнення гармонії мислителі минулого бачили у вдосконаленні людини. В історії гуманістичної педагогіки можна виділити три провідні ідеї: ідею вільного розвитку людини (педагогіка доби Відродження, Просвітництва, соціалісти-утопісти); ідею відношення до людини як до мети, а не як до засобу (І. Кант); ідею пристосування виховного процесу до природи людини (Ж.-Ж. Руссо, Л. М. Толстой).</p> <p>Важливим етапом гуманізації педагогічного процесу є перехід від навчальної парадигми, орієнтованої на <i>здобуття знань</i> до парадигми, орієнтованої на <i>розуміння</i> пропонованого обсягу знань. Втілення даної парадигми навчання можливе на засадах глибокого сприйняття філософських ідей свободи, на усвідомленні положень філософії екзистенціалізму, філософії життя, герменевтики тощо. Теорії особистості та особистісного зростання гуманістичної психології (К. Роджерс, А. Маслоу та ін.) визначають низку установок на процес педагогічної взаємодії, зокрема: визнання можливості негативних і навіть деструктивних тенденцій і явищ у процесі розвитку особистості; основним мотивом поведінки є прагнення до самореалізації, що розуміється як складний процес, який відбувається в боротьбі і подоланні перешкод тощо.</p> <p>Навчально-виховний процес у парадигмі гуманної, особистісно-орієнтованої педагогіки створює умови для задоволення потреб людини в активній діяльності, та отримання інформації; формує у кожній людині почуття психологічної захищеності, небезпеки для самобутної індивідуальності.</p> <p>Надання кожному можливості самоствердження в найбільш значущих для нього сферах життєдіяльності, де в максимальному ступені розкриваються його здібності і можливості, сприяє формуванню на рівні взаємин "викладач -</p>	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	студент", "студент - студент", "викладач - викладач" специфічного емоційного поля взаємин, що забезпечують любов і повагу до особистості кожного. Створення в школі умов максимально повного розкриття особистості кожного, прояву і розвитку кожної індивідуальності.	
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3	<p><b>6 Особливості функціонування знання у навчально-виховному процесі.</b></p> <p>Знання у навчально-виховному процесі мають специфіку, обумовлену головною метою цього процесу: передача вже готового знання різноманітними засобами комунікації. На відміну знань, що здобуваються безпосередньо у ході наукового пошуку, знання у навчально-виховному процесі є результатом попередньої обробки, мета якої полягає у найбільш дохідливому донесенні до отримувача знань.</p> <p>Логіка викладу знань у навчально-виховному процесі і логіка отримання знань у науці не співпадають. Історичний і логічний методи пізнання та їх співвідношення у процесі набуття знань. Відмінність пізнавальних процедур у науці і в освітньому процесі. Виховна і пізнавальна функція знань у навчально-виховному процесі.</p> <p>Спосіб трансляції знань, вже пристосованих для передачі, обумовлений формами їх зберігання і трансляції. Форми комунікації у навчально-виховному процесі та їх вплив на знання і форми їх передачі. Безпосередні та опосередковані форми зберігання і трансляції знань, їх переваги та недоліки.</p> <p>Невербальна, усна, писемна, віртуальна форми комунікації; історичні умови виникнення, їх переваги і недоліки. Антропологічні характеристики форм комунікації та їх вплив структурні рівні антропо-буття. Форми збереження і передачі знання визначають особливості свідомості і характеристику особистості вчителя і учня.</p> <p><b>7 Філософія як підґрунтя формування сучасних антрополого-педагогічних моделей освіти.</b></p> <p>Формування антрополого-педагогічних моделей освіти обумовлене пануючими у певний історичний час парадигмами філософування, а ґрунтуючись на них – філософськими поглядами на природу людини. Щодо впливу філософії на формування існуючих антрополого-педагогічних моделей освіти серед багатоманіття філософських течій, при усій відмінності, умовно можна виділити дві великі групи. Перша група філософських течій виступає підґрунтям для авторитарно-директивної антропологічної моделі освіти; друга є джерелом нових ідей для креативно-інтуїтивної антропологічної моделі освіти. Протилежність установок</p>	30



Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	<p>кожної із цих моделей має відносний характер і на практиці важливо знаходити баланс між ними.</p> <p>Авторитарно-директивна модель виходить з того, що знання є об'єктивним чинником освітнього процесу і, відповідно до своєї природи, формують особистість. Особистість – пасивний реципієнт, свідомість якого до початку здобуття знань є «чиста дошка». Сенсуалізм Дж. Лока, дуалізм Р. Декарта, агностицизм Дж. Берклі та Д. Юма, апіоризм І. Канта, матеріалізм К. Маркса і Ф. Енгельса, позитивізм О. Конта та Г. Спенсера, неопозитивізм ХХ століття, структуралізм у тій чи іншій мірі виступають філософським підґрунтям даної моделі освіти.</p> <p>Креативно-інтуїтивна модель освіти живиться ідеями Платона про навчання як пригадування знань; первинності духовних начал (Дао у китайській традиції, Нірвана у буддизмі, Дух у християнстві) по відношенню до структурованості світу і знань про нього; філософії життя (Життєвий порив А. Бергсона, інстинкт як алогічний засіб реалізації потенціалу Надлюдина у філософії Ф. Ніцше, примат розуміння над знанням а також ідея знання як складової частини інтерпретативного процесу у філософській герменевтиці В. Дільтея, ідея Вищого Я в антропософії Рудольфа Штейнера, індивідуальність і неповторність людського існування в екзистенціалізмі).</p> <p>Створення синтетичної антрополого-педагогічної моделі освіти, яка б поєднувала у собі протилежні позиції по цьому питанню, ґрунтується на базовому положенні, що особливості сутності людини полягають у тому, що вона є водночас і мета, засіб реалізації потенціалу Всесвіту.</p> <hr/> <p><b>8 Антропологічні засади педагогіки духовності.</b></p> <p>Антропологічною засадою цілісності природи людини й формування структури духовності виступає єдність рівнів антропо-буття: тіло людини, відчуття, почуття, мислення, цінності, принципи, ідеал. Основою цієї єдності виступає тілесність людини як первинне природне підґрунтя розгортання духовно-педагогічного процесу.</p> <p>Розподіл праці, диференціація форм суспільної діяльності виступають об'єктивними чинниками дивергенції і, одного боку, – розвитку рівнів антропо-буття за рахунок абсолютизації ролі кожного з них в окремі історичні епохи. А з іншого, – призводять до однобічності у питанні виявлення сутнісних характеристик природи людини: homo erectus, homo faber, homo ludens, homo sapiens, homo economicus тощо. Це позначалося, окрема, і на особливостях антрополого-педагогічних моделей освіти.</p> <p>Впровадження елементів духовності у навчально-виховний процес, враховуючи вікові особливості учнів (студентів, слухачів), здійснюється у двох напрямках. Перший передбачає створення сприятливих умов для гармонійного</p>	

<b>Шифри ДРН</b>	<b>Види та тематика навчальних занять</b>	<b>Обсяг складових, години</b>
	чергування у розкладі занять, різнопланових за змістом і формами навчальних дисциплін. Другий, ґрунтуючись на традиціях духовних практик, спрямований на культивування спеціальних вправ для досягнення врівноваженого стану психіки людини.	
ДРН 1 ДРН 2 ДРН 3	<b>СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ згідно тем прочитаних лекцій</b>	<b>40</b>

## **5 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

### **6.1 Шкали**

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

#### *Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»*

<b>Рейтингова</b>	<b>Інституційна</b>
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

### **6.2 Засоби та процедури**

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 8-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

#### *Засоби діагностики та процедури оцінювання*

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

### 6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де  $a$  – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення;  $m$  – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

#### *Загальні критерії досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК*

**Інтегральна компетентність** – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента	65-69

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
предметних галузей	про об'єкт вивчення	
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<b>Уміння</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;</li> <li>♦ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності</li> </ul>	Відповідь характеризує уміння: <ul style="list-style-type: none"> <li>- виявляти проблеми;</li> <li>- формулювати гіпотези;</li> <li>- розв'язувати проблеми;</li> <li>- оновлювати знання;</li> <li>- інтегрувати знання;</li> <li>- провадити інноваційну діяльність;</li> <li>- провадити наукову діяльність</li> </ul>	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
<b>Комунікація</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>♦ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;</li> <li>♦ використання іноземних мов у</li> </ul>	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: <ul style="list-style-type: none"> <li>- правильна;</li> <li>- чиста;</li> <li>- ясна;</li> <li>- точна;</li> <li>- логічна;</li> <li>- виразна;</li> <li>- лаконічна.</li> </ul> Комунікаційна стратегія: <ul style="list-style-type: none"> <li>- послідовний і несуперечливий розвиток думки;</li> <li>- наявність логічних власних суджень;</li> <li>- доречна аргументації та її відповідність</li> </ul>	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
професійній діяльності	відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<b>Автономність та відповідальність</b>		
♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним	Відмінне володіння компетенціями: - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	загальнонавчальних умінь і навичок	
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибам	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

## 6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа MOODL.

## 7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Амонашвили Ш.А. Личностно-гуманная основа педагогического процесса. – Минск: Университетское, 1990.

Амонашвили Ш.А. Размышления о гуманной педагогике. – М.: Изд Амонашвили, 1996.

Гессен С. И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию. М.: Школа-Пресс, 1995. – 448 с.

Головко Б. А. Філософська антропологія. – К., 1997.

Делор Ж. Образование: сокрытое сокровище. Основные положения Доклада Международной комиссии по образованию для XXI века / Электроний ресурс <http://www.ifap.ru/library/book201.pdf>.

Кизима В. Новое образование для нового человека // Філософія освіти. – 2006. – № 2. – С. 36-61.

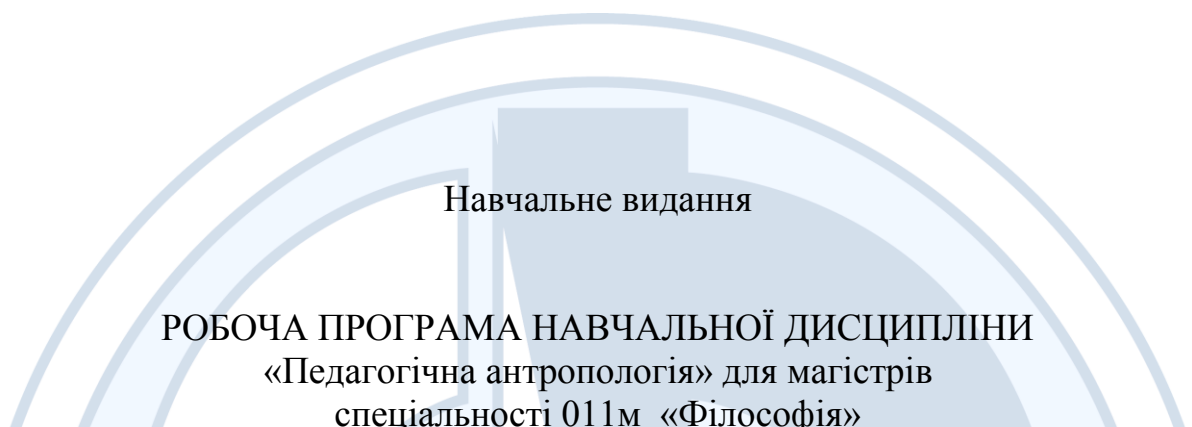
Корчак Я. Как любить ребенка. – М.: «Росмэн, 2017.

Кремень В. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. – К., 2005.

- Куликов В. Б. Педагогическая антропология: истоки, направления, проблемы. – Свердловськ, 1988.
- Култаєва М. Д. Філософсько-педагогічні тенденції в сучасному ідеалізмі. – Харків, 1988.
- Макінтайр Е. Після чесноти: Дослідження з теорії моралі / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – 414 с.
- Мамардашвили М. К. Классический и неклассический идеалы рациональности. – Тбилиси, 1984.
- Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы. – М.: Академия. – 425 с.
- Огнев'юк В. О. Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
- Наторп П. Социальная педагогика // История социальной педагогики: Хрестоматія-учеб. / Под ред. М.А.Галагузовой. – М.: ВЛАДОС, 2001. с. 300-312.
- Національний освітній глосарій: вища освіта / За ред. В.Г.Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.
- Пазенок В. Гуманістичний принцип сучасної філософії освіти // Філософія освіти. – № 1, 2005. – С. 52-73.
- Платон. Государство // Платон. Собрание сочинений в 4-х т. – Т. 3. – М.: Наука, 1994.
- Полани М. Личностное знание. – М.: Прогресс, 1985. – 344 с.
- Радіонова І. О. Сучасна американська філософія освіти та виховання: тематичні поля та парадигмально-концептуальні побудови. – Харків, 2000.
- Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация.– М.: Когито-Центр, 2002.
- Рассел Б. Человеческое познание. – К.: Ника-Центр, Вист-С, 1997. – 560 с.
- Рогачов А. Л. Філософська герменевтика. Навчальний посібник. – К.: Курс, 2006. – 406 с.
- Смирнов С. А. Образование в неклассической культурной ситуации: в поисках новых моделей // Концепція філософії освіти та сучасна антропология. – Новосибирск, 2001. – С. 15-34.
- Степаненко І. Відповідальне ставлення людини до життя: структурно-функціональний вимір // Філософія освіти. – 2006. – № 1. – С. 122-132.
- Табачковський та ін. Людина в есенційних та екзистенційних вимірах. – К., 2004.
- Тоффлер Э. Шок будущего. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2002.
- Уайтхед А. Н. Приключение идей. – М.: ИФРАН, 2009.



- Філософські абрисы сучасної освіти: Монографія / Авт. кол.: Предборська І., Вишинська Г., Гайденок В., Гамрецька Г. та ін.; За заг. ред. І. Предборської. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006. – 226 с.
- Фрейд П. Педагогіка свободи. Етика, демократія і громадянська мужність. – Вид-во: КМ-Академія, 2004.
- Хайдеггер М. Учення Платона об истине // Хайдеггер М. Время и бытие. – М.: 1993.
- Щедровицкий П. Г. Проблема онтологии в истории философии и системомыследеятельностной методологии (фрагмент текста “Очерки методологического быта”, 1986–1988 г.г.) // <http://www.fondgp.ru/lib/chteniya/xiii/texts/1>
- Ясперс К. Ідея університету // Ідея Університету. Антологія. – Львів, 2002. – С. 109-169.
- Fink E. Grundfragen der systematischen Pädagogik. – Freiburg: Rombach Verlag, 1978. – 284 s.
- COUNCIL RECOMMENDATION on Key Competences for Lifelong Learning / Brussels, 17.1.2018 {SWD(2018) 14 final} / Електронний ресурс <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>
- <https://paidagogos.com/pedagogicheskaya-sistema-marii-montesori.html>.
- <https://www.twirpx.com/file/231555/>.
- <https://www.youtube.com/watch?v=jd3XKLRhQ>.



Навчальне видання

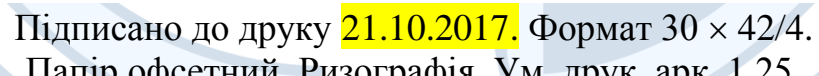
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
«Педагогічна антропологія» для магістрів  
спеціальності 011м «Філософія»



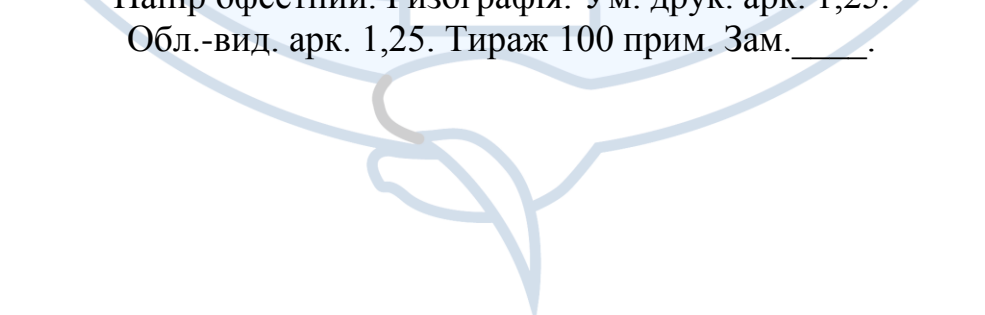
Розробник: Анатолій Олександрович Осипов



Редактор: О.Н. Ільченко



Підписано до друку 21.10.2017. Формат 30 × 42/4.  
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.  
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам. \_\_\_\_\_.



Підготовлено до виходу в світ  
у Національному технічному університеті  
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842  
4960050, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19

